

Oponentský posudek na bakalářskou práci Barbory Nekolové

Problematika návratu tenistů k soutěžní činnosti po herní přestávce

56 stran, abstrakt v jazyce českém a anglickém, 17 odkazů v seznamu použité literatury, 2 odkazy na internetové zdroje, 17 stran v příloze

Je zřejmé, že se v období aktivní – závodní činnosti vrcholových (elitních) sportovců střídají etapy, které lze na kontinuu mezi pomyslnou úspěšností a neúspěšností hodnotit různými měřítky, příčinami, dopady a souvislostmi. Obecnější rovinou konstatování je tato problematika poměrně bohatě živena poznatky z hraničních oborů kinantropologie, a sice psychologie sportu a sociální psychologie sportu; zmínky nacházíme i prostřednictvím pedagogiky sportu a etiky sportu. Na druhou stranu se o osudech a prožitcích sportovců, procházejících v jejich sportovní dráze subjektivně různě složitými peripetemií, často dovídáme jen zkráceně z mas-mediálních prostředků. Odbornější hledisko v tomto směru většinou chybí a ve snaze upoutat laickou veřejnost se připouští zbytečná dramaturgie. Lze proto uvítat jakoukoli práci s obdobnými náměty, ale hlavně na úrovni podložené erudicí a racionalitou.

Předložená bakalářská práce se v nastíněné a bezpochyby složité tématice orientuje především určením záměru a jasně vyčteného cíle. Tímto cílem se stává analýza a posouzení důvodů, které vedou špičkové sportovce jednak k přerušení své aktivně profesionální kariéry a jednak k jejich eventuálnímu návratu po takovém přerušení. Pro ještě snazší orientaci v takto nastaveném problému - práce současně identifikuje tři časové fáze, jimiž sportovci musí v uvedeném případě procházet. Autorka je definuje jako fázi bezproblémovou, která nastiňuje relativně klidný vývoj a kultivaci sportovní výkonnosti, včetně jejich vyčtených výsledků (aspirace), dále fázi problémovou, kdy vlivem různých příčin dochází k interrupci takového vývoje a fázi návratu k závodní činnosti. Všechny tyto fáze jsou v práci opatřeny deskripcí, předběžným teoreticko kontextuálním vysvětlením a v aspektech řešení nesmírně odlehčují (i následně čtenáři či posuzovateli práce) pochopení dalších postupů. Jde skutečně o velmi šťastný krok, jakkoli lze polemizovat se zvolenou formulací (zvolenými formulacemi) pro označení jednotlivých fází.

Práce nese veškeré příznaky kvalitativního, etnografického přístupu. Metodologicky se opírá hlavně o to, co autorka označila jako „narativní rozhovor“. Účastníky realizace šetření se stali dva naši hráči tenisu, kteří již svoji závodní kariéru ukončili a které osud nechtěného přerušování závodní činnosti, a to v době jejich předpokládaného dosahování či udržení limitů vysoké výkonnosti ..., ale i v úsilí o návrat do sféry takové výkonnosti, potkal. Autorku práce zajímají především jejich prožitky, možná postoje v souvislosti s tím a proti takovému výběru – i s ohledem na přístup ke zpracování – nelze vůbec nic namítat. Naopak, odstup obou hráčů od problémů své sportovně elitní působnosti může znamenat vyšší důvěryhodnost jejich výpovědí.

Práce má velmi dobrou úroveň. Je poplatná zvolenému – kvalitativnímu přístupu, avšak tento přístup nezakrývá ani designem, ani zpracováním. Vyjadřujeme naopak přesvědčení, že s ohledem na zvolený námět a v možnostech jeho řešení sotva nalezneme showivavější způsob výzkumné interpretace. To, co se v předložené práci prezentuje, lze jen obtížně deklarovat matematicko-statistickou cestou, jinými slovy cestou ryze kvantitativních analýz.

Na druhou stranu, jsme-li u designu práce a její metodologie, lze poněkud zpochybnit pojem a následně aplikaci tzv. narativního rozhovoru. Domníváme se, že „narativním rozhovorem“ je epistemologií kvalitativních přístupů míněno poněkud něco jiného. S ohledem na to, jak autorka práce postupuje v celém šetření a zejména s ohledem na výborně vypracovaná teoretická východiska, předurčující vlastně sběr dat, je zřejmé, že použitou metodou tohoto sběru není nic jiného, nežli řízený rozhovor s poskytnutím možnosti volnějších odpovědí. A nic na tom nemění skutečnost, že tyto rozhovory se zřejmě uskutečnily v několika etapách.

Zmíněný kritičtější náhled ale nic nemění na již konstatované úrovni práce. Práci doporučujeme k obhajobě s tím, že posudkem naznačené nesrovnalosti se mohou stát předmětem dotazů (při obhajobě).

